

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022

aruandeaasta lõpp: 31.12.2022

ärinimi: AS TREV-2 Grupp

registrikood: 10047362

tänavanimi, maja number: Teemeistri tn 2

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 10916

telefon: +372 6776500

faks: +372 6776577

e-posti aadress: trev2grupp@trev2.ee

veebilehe aadress: www.trev2.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	11
Bilanss	11
Kasumiaruanne	12
Rahavoogude aruanne	13
Omakapitali muutuste aruanne	14
Raamatupidamise aastaaruande lisad	15
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	15
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	22
Lisa 3 Varud	23
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	23
Lisa 5 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	23
Lisa 6 Kinnisvarainvesteeringud	24
Lisa 7 Materiaalsed põhivarad	25
Lisa 8 Kapitalirent	26
Lisa 9 Kasutusrent	26
Lisa 10 Laenukohustised	28
Lisa 11 Võlad ja ettemaksed	29
Lisa 12 Eraldised	30
Lisa 13 Tingimuslikud kohustised ja varad	31
Lisa 14 Aktsiakapital	31
Lisa 15 Müügitulu	32
Lisa 16 Müüdüd toodangu (kaupade, teenuste) kulu	32
Lisa 17 Üldhalduskulud	33
Lisa 18 Tööjõukulud	33
Lisa 19 Seotud osapooled	33
Lisa 20 Rendivarad ja rendikohustis	36
Lisa 21 Lõpetamata ehituslepingud	37
Aruande allkirjad	38
Vandeauditori aruanne	39

Tegevusaruanne

Üldinfo

AS TREV-2 Grupp peamiseks tegevusvaldkondadeks on teede ja rajatiste ehitamine ning hooldamine, ehituseks vajalike materjalide ja liikluskorraldusvahendite tootmine, insener- ja keskkonnaehitus. AS TREV-2 Grupp jätkab tegutsemist järgmistes ärisegmentides:

- teede ehitus ja hoole;
- asfaltbetooni tootmine ja paigaldus;
- insener- ja keskkonnaehitus;
- ehitusmaavarade kaevandamine ja väärindamine;
- muud tegevused.

Ettevõtte juhtimissüsteem on välja töötatud ja rakendatud vastamaks rahvusvaheliste standardite ISO 9001, ISO 14001 ja ISO 45001 (varasemalt OHSAS 18001) nõuetele ning on sertifitseeritud Bureau Veritas Eesti poolt. Juhtimissüsteemi rakendamisel lähtutakse protsessi- ja riskipõhisest lähenemisviisist.

Ettevõtte lähtub oma tegevuses vastutustundliku ettevõtluse printsiipidest ning ettevõtte juhtimine ja igapäevategevus on kooskõlas loodus-, turukeskkonna ja kogukonna huvidega ning teiste ettevõtte jaoks oluliste sidusrühmadega – töötajad, kliendid, äripartnerid. 2014. aastal liitusime Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumiga ning alates sellest ajast on AS-i TREV-2 Grupp tunnustatud Vastutustundliku Ettevõtluse Indeksi põhjal vaheldumisi pronks- ja hõbetaseme kvaliteedimärgisega.

Alates 2019. aastast, seoses enamusaktsionäri Vinci tegevusstandarditele üleminekuga, on ettevõttes integratsiooni käigus kasutusele võetud Vinci kontsernis kehtivad „The Way We Work“ põhimõtteid.

Struktuur ja juhtimine

2022. aasta esimesel seitsmel kuul jätkus ettevõttes tavapärase äritegevus, kus vastutusvaldkonnad on jagatud kolme juhatuse liikme vahel. Augustikuus lõppesid kahe juhatuse liikme lepingud ning juhatus tegutses aasta lõpuni üheliikmelisena. Vastavalt vastutas allesjäänud juhatuse liige kõigi tegevusvaldkondade töö koordineerimise eest.

Seoses turuolukorraga ja vähese perspektiiviga otsustati alates 2023. aastast, peale pooleriolevate projektide valmishitamist, Keskkonnaehituse valdkond ettevõttes sulgeda.

2022. aastal jätkas AS TREV-2 Grupp tegutsemist Läti Vabariigis, kus ettevõttel on registreeritud püsiv tegevuskoht.

Teenuste kvaliteedi, keskkonnasäästlikkuse ja jätkusuutlikkuse tagamiseks jätkusid investeringud põhitegevuseks vajaliku masina- ja seadmepargi kaasajastamiseks.

Muutused AS-i TREV-2 Grupp juhtorganite struktuuris

Aktsiaseltsi aktsionäride 04.11.2022 erakorralise üldkoosoleku otsusega kutsuti Aktsiaseltsi nõukogust tagasi Jean-Pierre Paseri ja valiti uueks nõukogu liikmeks Erell-Isis Denouveaux. Nõukogu liikmetena jätkasid Jérôme Jean Michel Guy, Chadi Khaled, Toomas Prangli, Luc Axel Christian Camille Bodson. Nõukogu liikmed valisid endi hulgast esimeheks Erell-Isis Denouveaux.

Aktsiaseltsi juhatuse liige on Sven Pertens.

Suuremad aktsionärid seisuga 31.12.2022

Aktsionär	Registrikood	Asukohariik	Osade nimiväärtus	Aktsiate arv	Osalus %
Vinci Construction SAS	348866260	Prantsusmaa	0.10	30 328 155	82,1%
OÜ Trev Capital	11029018	Eesti	0.10	2 598 110	7,0%
ING Luxembourg S.A. AIF Account	1960 22 00151	Luksemburg	0.10	1 784 946	4,8%
Firebird Aurora Fund LTD	129752	New York	0.10	376 626	1,0%
Firebird Republics Fund LTD	71007	New York	0.10	376 626	1,0%

Äritegevus ja investeringud

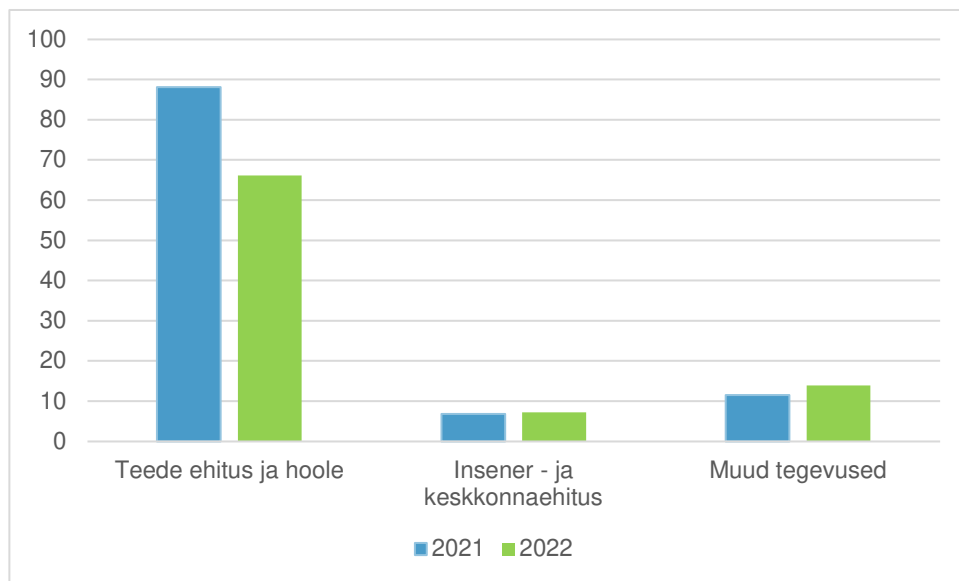
Ettevõtte jätkas aruandeaastal varasema tegevusstrateegia elluviimist, võttes muudatuste tegemisel arvesse arenguid turul. Tegevusstrateegia põhialusteks on:

- keskendumine insenertehniliste rajatiste ehitusele, teede ehitusele ja teede hooledele Eestis;
- võimaluste avanemisel tegevuste laiendamine uutesse valdkondadesse ja piirkondadesse koos konkurentsivõimelise kulubaasi säilitamisega.

Turu arengutest tingituna otsustati ettevõttes sulgeda keskkonnaehituse alane tegevus valdkonnana, säilitades keskkonnaehituse projektide läbiviimise kriitilise võimekuse. Taristuehituse turu kahanemisest tingituna viidi 2022.a. hooaja jooksul projektijuhtimise ja asfaldialane ressurss järk-järgult paremasse vastavusse turu nõudlusega.

Ettevõtte 2022. aasta müügitulu oli 87,2 miljonit eurot (2021. aastal 106,4 miljonit eurot). 2021. aastaga võrreldes langes ettevõtte müügitulu -18,0%. Müügitulu jagunemine valdkondade vahel võrreldes 2021. aastaga on toodud alljärgnevas graafikus (miljonit eurot):

	2022	2021
Teede ehitus ja hoole	66,1	88,1
Insener- ja keskkonnaehitus	7,1	6,8
Muud tegevused	14	11,5

Suuremateks valminud ehitusobjektideks 2022. aastal olid:

- Assaku maanteeviadukt
- Randvere tee renoveerimine
- Riigitee nr 11310 Aruvalla – Jägala km 11,60-17,80 Perila-Tõhelgi lõigu rekonstrueerimine
- Riigitee nr 11390 Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna km 4,1-5,5 2+2 teelõigu ehitus
- Tagadi viadukt
- Kunda sadama 3. etapp
- Sirgala harjutusväljak
- Lasnamäe rattatee ühenduse rajamine I etapp
- Sillamäe sadama laadimisala
- T2 Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa km 156,441-156,641 Laeva veoautode parkla ja puhkekoha ehitus
- T10 Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare km 69,446-78,232 taastusremont
- Tartumaa ja Jõgevamaa pindamistööd
- Põlvamaa ja Võrumaa pindamistööd

Ettevõtte osales 2022. aastal edukalt kohalike omavalitsuste poolt korraldatud teehoolde ja seotud lisatööde hangetel. Teede hoolet jätkati Põlva, Jõgeva ja Valga maakonna riigiteedel ning Viimsi ja Põlva vallas.

Teostamata tööde jääk oli 2022. aasta lõpu seisuga 48,3 miljonit eurot. Suuremad 2022. aastasse üleminevad ehitusprojektid on:

- Kanama-Valingu 2+2 teelõigu ehitus
- Tagadi-Kurtna maanteeviadukt
- Sikeldi viadukti ehitustööd

AS-i TREV-2 Grupp arengusuunad/ suuremad projektid

- 2+2 maanteedelõigud: Pärnu-Sauga, Kanama-Keila
- Are ümbersõit Tallinn-Pärnu maateel
- Eesti Energia projektid (uus elektri jaam, tuulepark)
- Teeehitustööd Venemaa piiril
- Projektid Põhja-Lätis
- Projektid Tallinna sadamas
- Kaitseministeeriumi projektid
- Rail Baltica sillad ja põhitrassid (kokku Eestis 1,6 M€)
- Maanteedel hooldelepingud

Maavarade kaevandamise valdkond tegeles 2022. aastal edukalt uuringu- ja kaevandamis lubade hankimisega ning uute karjäärade avamisega, keskendudes ennekõike Harjumaal ning Rail Baltic trassi piirkonnas paiknevatele maardlatele. 2022. aastal olid uurimis- ja arendustegevustega seotud väljaminekud kokku summas 0,1 miljonit eurot (2021. aastal 0,1 miljonit eurot).

2022. aastal investeeriti keskkonnasäästlikesse tehnoloogiatesse, kaasaegsesse tehnikasse ning töötajate koolitamisesse kokku ca 3,6 miljonit eurot (2021. aastal ca 3,8 miljonit eurot).

Peamised finantssuhtarvud

Ettevõtte põhitegevust iseloomustavad suhtarvud ja nende arvutamise meetodika:

	2022	2021
Müügitulu (mln €)	87,2	106,4
Müügitulu muutus	-18,0%	9,0%
Brutokasum/kahjum (mln €)	-2,6	5,9
Brutokasumi/kahjumi määr	-2,9%	5,5%
Puhaskasum/kahjum (mln €)	-5,3	2,8
Puhaskasumi/kahjumi määr	-6,1%	2,6%
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	1,6	1,9
ROA	-11,2%	5,0%
ROE	-21,0%	9,0%

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

$$\text{Müügitulu kasv (\%)} = (\text{müügitulu 2022} - \text{müügitulu 2021}) / \text{müügitulu 2021} * 100$$

$$\text{Brutokasumi/-kahjumi määr (\%)} = \text{brutokasum/müügitulu} * 100$$

$$\text{Puhaskasumi/-kahjumi määr (\%)} = \text{puhaskasum/müügitulu} * 100$$

$$\text{Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades)} = \text{käibevara/lühiajalised kohustused}$$

$$\text{ROA (\%)} = \text{puhaskasum/ varad kokku} * 100$$

$$\text{ROE (\%)} = \text{puhaskasum/ omakapital kokku} * 100$$
Riskide juhtimine

Kontserni riskikomitees toimub sõltuvalt hanke rahalisest mahust erinevatel tasanditel kõigi pakkumisega seotud riskide hindamine nii rahalises kui ka riski realiseerumise tõenäosuse vaates.

TREV-2 juhatus jälgib Eesti majanduse arenguid, riigi otsuseid ja ehitusturul toimuvat, monitoorib valdkondade tegevust ja projektide tulemuslikkust ning hindab ettevõtte tegevusega kaasnevaid strateegilisi riske ja võtab vajadusel tarvitusele meetmeid nende maandamiseks või mõju elimineerimiseks.

Lisaks reguleerib ettevõtte tasandil riskide hindamist selleks loodud protseduur. Oleme hinnanud ära kõik meie jaoks olulised tegevusaladega seonduvad riskid, töö- ja keskkonnaohutusega seonduvad riskid valdkondade kaupa ja ettevõtte strateegilised riskid ning tulemused on dokumenteeritud riskiaruannetes.

Riskide korralist ülevaatus tehakse kord aastas (I kvartalis) ja vajadusel tehakse täiendusi riskiaruannetes järjepidevalt. Riskide hindamise käigus määratakse muuhulgas kindlaks ka meetmed riskide maandamiseks.

Lisaks hinnatakse riske nii kontserni kui ettevõtte tasandil järjepidevalt töö käigus nõupidamistel (hangetel osalemise käigus, enne tööde alustamist, uute karjääride puhul jne).

Olulisemad tegevusriskid on:

- Äritegevuse olulisemaks riskiks projektide ja asfaltbetooni tootmise puhul on algselt arvestatud sisendhindade kallinemine, mis tavaolukorras puudutab ennekõike üleminevaid ehk mitmeaastaseid projekte. 2022. aasta ülikõrge inflatsiooni tingimustes ja Ukraina sõja ning sanktsioonide mõjul see risk ka realiseerus projektides, mille lepingud olid sõlmitud enne 24.02.2022 või mille hinnapakkumine oli esitatud enne 24.02.2022.a.. Kütuse, energia, transpordi, mehhanismide ja ehitusmaterjalide hindade oluline, üksikute sisendite puhul lühiajaliselt isegi kuni 100% kallinemine mõjutas 2022. aastal oluliselt paljude projektide omahinda. Märkimisväärselt mõjutatud sai omahind ka teehoolde lepingutes. Sisendite erakorralise kallinemise riskide maandamiseks võeti uutes hangetes kasutusele ehitushinnaindeks. Ehitustegevusest tulenevad tavapärased tegevusriskid on maandatud kindlustuste ja garantiidega, krediidirisk läbi koostööpartnerite hindamise ja tõhusa krediidipoliitika;
- Likviidsusrisk on põhiliselt seotud võimega tasuda õigeaegselt kohustused pankade, liisingfirmade ja tarnijate ees. Ettevõtte kapitaliseeritus võrreldes 2021. aastaga 2022. aastal vähenes. Investeeringud keskkonnanäostlikesse tehnoloogiatesse ja kaasaegsesse tehnikasse tehti ettevõtte eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt ning osaliselt finantseeriti investeeringuid ka ematööstusest saadud pikaajalise laenuga;
- Ka 2022. aastal säilis riskina Covid-19 viirusest tulenevate piirangute võimalik mõju ettevõtte tegevusele. Mõju tervikuna oli suhteliselt vähenenud, kuid siiski ilmnis ettevõtte personali täiendavate terviseohutuse tagamise meetmete rakendamise kaudu.
- Ukraina sõjast tulenevalt välismaistel tootjatel esines probleeme ehitusmehhanismide ja hooldesõidukite tellimuste õigeaegse täitmisega ja oli häiritud erinevate Eestisse imporditavate ehitus- ja hooldematerjalide, s.h. bituumeni, terasarmatuuri, graniitkillustiku ja teesoola tarnekindlus. Erinevate meetmete ja tegevustega suutsime tarnekindluse häirete mõjud kontrolli all hoida, kuid teatav mõju ettevõtte majandustulemustele siiski esines;
- Täiendava riskina ilmnis 2021. aastal riigiametnike poolne erinevate seaduste tõlgendamine ja rakendamine praktikas. Seoses lindude pesitsemisega metsas peatas keskkonnaametnik kevadel kaheks kuuks tööd Tallinna ringtee Kanama-Valingu objektil, millega kaasnesid muutused objekti ehituskorralduses, lisakulud ja arvestatav negatiivne mõju projekti majandustulemustele. Nimetatud riski realiseerumise mõju ulatus 2022. aastasse;
- 2021. ja eriti 2022. aastal Euroopa Liidu poolt kehtestatud erinevate Venemaale ja Valgevenele kehtestatud majandussanktsioonide mõjud realiseerusid 2022. aastal arvestatavas ulatuses nii importmaterjalide hinna kui ka tarnekindluse osas.
- Kuna taristuehitus põhineb ennekõike riiklikel investeeringutel, siis laiemas plaanis on teehoiu valdkonna kõige määravamaks riskiks riigipoolse rahastuse ebapiisavus ja halvemal juhul ka vähenemine. Risk realiseerus 2022. aastal ja kajastus ehitushangete arvu ning mahtude vähenemises ning vahendite puudumises ehitusettevõtjatele Ukraina sõjast tingitud hindade kallinemise piisavas ulatuses kompenseerimiseks. Lähtudes kehtivast teehoiukavast, 2023. aasta riigieelarvest, riigieelarve strateegiast ja Transpordiameti 2023. aasta eelarvest selle riski mõju 2023. aastal süveneb ja ettevõtjatel puuduvad võimalused selle riski haldamiseks või maandamiseks.

- Bituumeni tarneriskina realiseerus 2022. aastal Valgevene bituumeni Eestisse tarnimise keeld, millele 2023. aastal suure tõenäosusega lisandub Venemaa päritolu bituumeni Eestisse tarnimise risk. TREV-2 tegevust see 2023. aastal otseselt ei mõjuta, kuna loobusime juba 2022. aastal Vene päritolu bituumeni kasutamisest. Kaudne mõju võib siiski avalduda bituumeni defitsiidis, kui varasemalt Vene bituumeni baasil asfaltbetooni tootnud ettevõtte hakkavad kasutama Orlen'i ja Nynasi tarnitavat bituumeni.
- Tegevusriskide alla saab liigitada ka tellijate, s.h. riigiametnike ebamõistlikud otsused ja omavoli. Riski realiseerus 2022. aastal Kuiaru-Mannare objektil, mille garantiitööde raames nõudis tellijat esindav ametnik järjepidevalt ka nende tööde tegemist, mis meie garantiikohustuse alla ei kuulu ning rakendas lõpuks võimalust sisse kasseerida ettevõtte poolt garantiiperioodiks esitatud „On First Demand“ pangarantii. Selliseid riske maandada võimalik ei ole ja jääb üle oma õigusi kaitsta kohtu kaudu.

Töötajad

2022. aastal oli ettevõtte keskmine töötajate arv 346 (2021. aastal 391) ning nendele arvestatud tööjõukulude kogusumma oli 13,9 miljonit eurot (2021. aastal 14,3 miljonit eurot).

Ettevõtte juhatuse liikmetele arvestati 2022. aastal tööjõukulusid kogusummas 0,7 miljonit eurot (2021. aastal 1,5 miljonit eurot).

Meie ettevõtte töötajaskond:

- 2022. aasta lõpus oli meil 317 töötajat, neist 39 on naised;
- Vanuselisel on meil töötajaid alates noortest koolilõpetajatest kuni pensioniealisteni välja, keskmine vanus on 46 aastat;
- Rahvust ja kodakondsust me eraldi ei monitoori, kuid 2022.a lõpu seisuga oli meil lisaks eestlastele ka vene ja ukraina rahvusest töötajaid.

Meie ettevõttes on olulisel kohal personali arendamine, mis tähendab töötajate professionaalse ja isikliku kasvu toetamist läbi sihipärase ja pideva kompetentsuse hindamise, arendustegevuste kavandamise, elluviimise ja tagasisidestamise.

Töötajate kompetentside pidev kasv on ettevõtte pikaajalise edu tagatis. Investeeritakse tegevustesse, mis aitavad säilitada ja kasvatada ettevõtte konkurentsivõimet tööjõuturul. Töötajate arendamine toimub töötaja ja tööandja koostöös tuginedes töötaja arengusoovidele ning, mis on sõnastatud läbi arenguvestluste. Töötaja arengu suunajaks on tema otsene juht koos personaliosakonnaga. Toetame isikliku arenguga seotud koolitusi, erialaõpinguid kõrgkoolis ja kutse taotlemist/tõstmist võimaldades neile õppimiseks vaba aega ning kompenseerime, kas osaliselt või täielikult õppetasu.

Erinevad võimalused koolitusteks ja arendamiseks on järgmised:

- Kõikidele uutele töötajatele korraldatakse nõ uue töötaja koolitus, kus tutvustatakse ettevõtte ajalugu, väärtusi, tegevuspõhimõtteid, juhtimissüsteemi ning ettevõttes kasutusel olevaid infosüsteeme;
- Igal töötajal on võimalus osaleda erialastel ja seadusest tulenevatel kohustuslike koolitustel tööandja kulul. Töötaja koolitusvajadus lepitakse kokku otsese juhiga, kas arengu- või muul vestlusel. Juht analüüsib töötaja poolt seatud eesmärgi, arenguplaani ja koolitusvajadusi üksuse eesmärkidest lähtuvalt ning lepitakse kokku uue perioodi tööalastes eesmärkidest ja töötaja arenguplaanis. Lähtuvalt seatud eesmärkidest lepitakse kokku koolitusplaan kuni 3-aastase perspektiiviga. Hinnatakse ka juba läbitud koolituste tulemuslikkust;
- Toetame töötajate huvi enesearenduse ja täiendõppe vastu ning kutsetunnistuste taotlemist ja kutse kvalifikatsiooni uuendamist nii nõustamisega dokumentide kokkupanemisel kui ka kutsetunnistuse tasu maksimisel;
- Toetatakse juhtide ja võtmeisikute arengut – võimalus osaleda igal aastal arenguprogrammides;
- Lisaks toimuvad ettevõttes töötajate teadlikkuse tõstmiseks erinevad seminarid, sisekoolitused ja infopäevad;
- Valdkondade/üksuste kaupa toimuvad erinevad täiendkoolitused/meeskonnakoolitused, korraldajateks on valdkondade/üksuste juhid ning vajadusel kaasatakse teisi spetsialiste;
- Korraldame töötajatele vähemalt kord aastas töö- ja keskkonnaohutuse alaseid sisekoolitusi, sh isikukaitsevahendite kasutamine, õnnetustest ja ohtlikest olukordadest teavitamine, üldiste tööohutusnõuete meelde tuletamine, statistika jne;
- Igal aastal toimuvad kontserni tasandil kas innovatsiooni-, keskkonna- või tööohutuse päevad, milles osaleb üle 85% ettevõtte töötajatest;
- Võimaldame töötajatel osaleda tööülesannetega seotud koolitustel/seminaridel/konverentsidel vastavalt planeeritud eelarvele. 2022 aastal osales koolitustel 247 inimest (4858 tundi, neist online 419) ning 2021. aastal 311 töötajat (4493 tundi, neist online 1207).
- Võimaldame tippjuhtidele individuaalset coachingut, et toetada eesmärkide seadmist ja elluviimist.
- Võimaldame õppepuhkust ja täiendavat tasustamata puhkust. Õppetasu tasemeõppes hüvitatakse osaliselt erikokkuleppel. Nt 2022. aastal kasutas õppepuhkust 8 töötajat; 2021. aastal kasutas õppepuhkust 1 töötaja.

Inimõigused ja võrdne kohtlemine

Meil on kehtestatud personalipoliitika, mis määratleb personalijuhtimise lähtekohad, põhimõtted ja eesmärgid ettevõttes. Meie palgapoliitika näeb ette kõikide töötajate õiglase tasustamise, mis tähendab, et meil on kindlad põhimõtted kokku lepitud, mida me järgime: kokkulepitud palgatasemed ametikohtade lõikes, kehtestatud tulemustasustusteemid, rahalised ja mitterahalised hüved jms.

Palgapoliitika eesmärk on:

- toetada organisatsiooni eesmärkide saavutamist ning tagada konkurentsivõime;
- tagada töötajate õiglus, mis tuleneb töökoha väärtusest organisatsioonile ja töötaja tööpanusest;
- motiveerida töötajaid pingutama, et saavutada paremaid tulemusi ettevõttele olulistest valdkondades;
- olla konkurentsivõimeline tööjõuturul, et tagada väärtuslike töötajate värbamine ja kinnistamine ettevõttesse.

Töötajate värbamisel ja ka tasustamisel kohtleme kõiki võrdselt olenemata nende rahvusest, rassist, nahavärvist, religioonist või muust uskumusest, vanusest, puudest või seksuaalorientatsioonist. Kõikide puhul arvestame võrdselt tööks vajalikke pädevusnõudeid ja töökogemust vastavalt kehtestatud ametiala nõuetele.

Jälgime sarnases tegutemisvaldkonnas ja -piirkonnas tegutsevate ettevõtete palgatasemeid (läbi üleriigiliste palgauuringute) ja vajadusel, ning majanduslike võimaluste olemasolul, korrigeerime alamakstud ametikohtade töötasu. Palgaturu suhtes positsioneerime ennast palgaturu keskmisega samaväärselt, võtme positsioonidel ülalpool keskmist taset (palgaturu mediaanist 10% kõrgemalt).

Kasutame ka välistööjõudu vähesel määral ja nende kohtlemisel lähtume võrdse kohtlemise printsiibist.

Juhidume lisaks ka kontserni manifestist ja „Inimõiguste juhendist“, mille kohaselt oleme kohustatud võitlema igas vormis diskrimineerimise vastu töötajaid palgates, töösuhetes ja oma töötajate karjääri toetades. Koolitame oma juhte seoses selle nõudega karjääri ning mõjutame ka oma tarnijaid ja alltöövõtjaid seda järgima. On viis valdkonda, kus meie tegevus võib avaldada olulist mõju inimõigustele ja millele peame võimalusel tähelepanu pöörama: töötajate ränne ja värbamistavad; töötingimused; elamistingimused; inimõigustega seotud tavad väärtusahelas ning kohalikud kogukonnad.

Töötaja korraldus on ettevõttesiseselt reguleeritud dokumendiga „Töökorralduse reeglid“, mille sisu on kooskõlas kehtiva seadusandlusega ning mida tutvustatakse töötajale tööle asumisel.

Lisaks ettenähtud põhipuhkusele on töötajatel võimalik kasutada olenevalt töötatud töö ajast staažipuhkust. Haigestumise korral on töötajatel võimalik kasutada kuni 4 tervisepäeva aastas (säilib lepingujärgne töötasu).

Kuulume samuti nende ettevõtete hulka, kes juba aastaid säilitab õppekogunemisel ajal töötasu.

Tööohutus ja töökeskkond

Oleme loonud ohutu ja tervisliku töökeskkonna ning korraldame oma igapäevase tegevuse selliselt, et ennetada võimalikke ohuolukordi ja õnnetusi, kaasates kõiki töötajaid aruteludesse ja otsustusprotsessidesse. Selleks, et vähendada töötajate tervist ohustavate tegurite esinemist ja tagada ohutu töökeskkond rakendame ettevõttes järgnevatid põhimõtteid ning meil on kokkulepitud järgnevad tegevused:

- Oleme loonud ohutu ja tervisliku töökeskkonna ning korraldame oma igapäevase tegevuse selliselt, et ennetada võimalikke ohuolukordi ja õnnetusi, kaasates kõiki töötajaid aruteludesse ja otsustusprotsessidesse;
- Hindame regulaarselt võimalikke riske, rakendame meetmeid riskide maandamiseks, teostame sisekontrolli ja vastavushindamist ning oleme orienteeritud juhtimissüsteemi pidevale parendamisele;
- Kogume infot esinenud ohuolukordade kohta, analüüsime neid ning rakendame parendusmeetmeid, et ennetada õnnetusjuhtumite teket;
- Tulenevalt mõõdistamiste ja riskihindamiste tulemustest määrame kõikidele töötajatele ametikohtade lõikes väljastatavad isikukaitsevahendid ja kõrgnähtava riietuse, mis väljastatakse töötajatele enne tööle asumist. Isikukaitsevahendite valikul lähtume eelkõige ametikoha vajadustest ja töötajate turvalisusest. Tööjalatsite valikul arvestatakse ka töötajate eripärast tulenevat põhjendatud soove;
- Korraldame töötajatele vähemalt kord aastas ohutuse alaseid sisekoolitusi, sh isikukaitsevahendite kasutamine, õnnetustest ja ohtlikest olukordadest teavitamine, üldiste tööohutusnõuete meelde tuletamine, statistika jne;
- Uue töötaja tööle asumisel tehakse talle esmane ohutusjuhendamise päeva isiku poolt. Enne uue hooaja algust või uute töövahendite/töövõtete kasutusele võtmisel tehakse regulaarselt täiendjuhendamisi. Lisaks oma töötajate juhendamisele vastavalt kehtivatele ohutusjuhenditele juhendatakse vajadusel ka alltöövõtjaid;
- Oleme täiendanud tarne- ja alltöövõtulepingu lisasid veel ulatuslikumalt meie ettevõtte juhtimispõhimõtete, töö- ja keskkonnohutuse teemadega;
- Igal aastal koolitame vastavalt vajadusele juurde esmaabiandjaid, et igas struktuuriüksuses ja igal objektil oleks esmaabiandja pidevalt kohapeal;
- Ohutusosalased arutelud on oluliseks osaks regulaarsetel koosolekutel (iga koosolek algab ohutusosalase teemaga. Oleme juurutanud „Esimesed 5 min töökohal“, mis seisneb enne eelseisva töövahetuse alustamist tööga seotud konkreetsete ohutegurite läbiarutamises;
- Vastavalt töö iseloomule on töötajatele ette nähtud puhkepausid tööpäeva sees ja füüsilise/ohtliku töö tegijatele lisapuhkus (Näiteks laboris töötamisel on põhipuhkus 35 kalendripäeva);
- Kõik töötajad läbivad regulaarse tervisekontrolli ja füüsilise töö/ ohtliku töö tegijad ning nn riskirühmas olevad töötajad igal aastal. Lisaks välitööde tegijatel puugivastased vaktsineerimised;
- Pöörame tähelepanu töötajate füüsilisele ja vaimsele tervisele: tervisepäevad, tööandja tervisekindlustus, sporditoetus (Stebby) 200 eurot aastas, sporditegevuse toetamine läbi MTÜ Spordiklubi Teerajaja;
- Toetame töötajate sporditegevust/rahvaspordiüritustel osalemist, kas osalustasu hüvitamisega ja/või meeskonnasärkide ostmisega. Traditsiooniliselt toetatud rahvaspordiüritus on Majjooks. Lisaks osalevad meie töötajad/meeskonnad keegli, Bowlingu, IronMeni, sulgpalli ja võrkpalli võistlustel;
- Tallinnas, Raplas ja Tartus on avatud kokku kolm lastetuba, mis mõeldud meie töötajate kooliealistele lastele. TegelASTE toas on olemas arvutid õppetööde tegemiseks, mõnusaks ajaveetmiseks ning raamatud ja joonistamisvahendid veelgi mõnusamaks äraolemiseks. TegelASTE tuba annab lastevanematele parema võimaluse töö- ja pereelu ühildamiseks. Esimese koolipäeva tähistamiseks saavad kuni neljandasse klassi mineva lapse vanemad tasustatud vaba päeva;
- Lisaks on meil kollektiivne jõulupuhkus, lühendatud tööpäevad kindlaks määratud pühade eel ning staažipuhkus, ühisüritused ning rahalised toetused (sünni- ja matusetoetus). Igal töötajal on võimalus osaleda erialastel ja seadusest tulenevatel kohustuslikel koolitustel tööandja kulul. Töötaja koolitusvajadus lepitakse kokku otsese juhiga, kas arengu- või muul vestlusel. Toetame töötajate huvi enesearenduse ja täiendõppe vastu ning kutsetunnistuste taotlemist ja kutsevalifikatsiooni uuendamist nii nõustamisega dokumentide kokkupanemisel kui ka kutsetunnistuse tasu maksmisel.

Eetilised äritavad

Oleme jõudsalt liikumas avatuse, läbinähtavuse ja selguse poole kõigis oma tegevuses seoses üldise turu, tellijate ning konkurentidega. Me ei tolereeri korruptsiooni. Korruptsioon on otseses vastuolus meie missiooni, visiooni ja väärtustega ning samuti ohuks meie konkurentsivõimele. Oleme kehtestanud põhimõtted ja käitumisreeglid tagamaks konkurentsivõime alaste nõuete ja reeglite järgimise. Korruptsiooniriske aitavad maandada selgelt kirjeldatud protsessid, nende järgimine ning ka järgimise seire. Meie juhatuse liikmed ja töötajad ei võta vastu kingitusi ja muud meelehead, millega püütakse mõjutada töö tulemuslikkust ja/või koostööd. Samuti ei anna meie töötajad altkäemaksu. Värbamisel ei peeta heaks tavaks lähisugulaste ja lähihõimlaste otsealluvusse värbamist. Ettevõtte võtmetöötajatel lasub majanduslike huvide deklaratsiooni täitmise kohustus, millega soovime tagada, et töötajad täidaksid tööülesandeid ausalt ja erapooletult ning püüame vältida huvide konflikte ja ennetada korruptsiooni.

Ettevõttes on kehtestatud protseduur „Korruptsioonivaba ja eetilise käitumise suunised Eestis“, milles on muuhulgas toodud ka eetilised põhimõtted, millest me lähtume oma missiooni täitmisel, visiooni saavutamisel ja väärtuste hoidmisel: sealhulgas aus ja vaba konkurents, korruptsiooni mittetolereerimine, inimõiguste austamine, töö- ja keskkonnohutuse väärtustamine, võrdne kohtlemine, töötajate tervislike eluviiside propageerimine ning panustamine heategevusse. Lisaks sisaldab dokument üksikasjalikke juhiseid kingituste, kutsete ja muude hüvede kohta, sealhulgas väärtuste piirmäärasid kingituste vastuvõtmisel ja andmisel. Suunised nõuavad ka kingituste ja sponsorite registri loomist. Nimetatud dokumendis sisalduvate nõuete edastamiseks on korraldatud koolitusi kõikidele töötajatele, kellel nende teemadega tööalasel kokkupuuteid võib esineda. Alates 2020. a lõpust kuulub dokument sissejuhatava materjali hulka, mida tutvustatakse kõikidele uutele töötajatele tööle asumisel.

Juhindume muuhulgas ka kontserni Vinci „Eetika- ja käitumisjuhendi“ ning „Korruptsioonivastase käitumisjuhendi“ reeglitest ning oleme laiendamas nõudeid ka oma tarnijatele.

Ettevõtte väliselt välistame korruptsiooni läbi avatud ja läbipaistva kliendisuhete ning sisseostude korraldamisel läbi läbipaistva ostuprotsessi. Korrektsed finantskäitumise kaudu välistame, omale teadaoleva info baasil, koostööd ebaausate tarnijate ja allhankijatega. Teostame allhankijate taustakontrolli. Riskide maandamiseks on olulised protsessid (ostmine, lepingute sõlmimine) dokumenteeritud ning nendes sisalduvate nõuete üle toimub järjepidev kontroll siseauditiit. Ostmisprotsessi puhul nõuame ärivaldkondade lõikes vähemalt 3 võrdleva hinnapakumise võtmist (erandid on lubatud kokkuleppel juhiga). Ka

valitseb nende protsesside puhul nn 4-silma printsiip: tarnijate valikul on sellest teadlik vähemalt otsene juht ning olenevalt lepingu liigist ja maksumusest osalevad lepingute sõlmimise puhul vähemalt 3 inimest, kes teostavad lepingute ülevaatust enne sõlmimist.

Alates 2015. a on ettevõttes kehtestatud protseduur "Ebaeetilised käitumised teavitamine" ning ettevõtte peakontoris on paigaldatud vihjekast. Lisaks on töötajatel võimalik teavitust saata ka selleks loodud e-postiaadressi vahendusel või suuliselt infot edastada. Samuti on olemas kontserni juhendmaterjal, mis käsitleb väärkäitumise teematikat ning ühtlasi annab võimaluse väärkäitumisest teavitada ka kontserni tasandil, nii veebikeskkonna kui ka e-posti vahendusel. Töötajaid julgustatakse taolistest juhtumitest teavitama, selleks loodud võimalustest teavitatakse kõiki uusi töötajaid tööle asumisel.

Looduskeskkond

Korraldame oma igapäevase tegevuse selliselt, et oleks võimalik järgida keskkonna jätkuva säästmise põhimõtteid, ära hoida keskkonna saastamist ning suurendada keskkonnaalast tulemuslikkust. Püüame kasutada tehnoloogilisi protsesse, mehhanisme ja materjale, mis ei avalda olulist kahjulikku mõju keskkonnale, väldivad seda ning hoiavad seda kindlates piirides – uuendame tehnikat ja tootmistehnoloogiat. Vahetame järjepidevalt välja ettevõttes kasutusel olevaid sõiduautosid ja kaubikuid; vähendamaks ökoloogilist jalajälge oleme võtnud kasutusele mobiilsed kütuseveomahutid; võimalusel suurendame materjalide taaskasutust: praaksegu, freesasfalt, asfaldi jäägid; tekkivad pakendijäätmel taaskasutame müüdvate toodete pakendamisel; kasutame sellist veealuse kaevandamise tehnoloogiat, mis hoiab ära põhjaveetaseme vähenemise ümberkaudsetel aladel ja väldib ühtlasi ka probleeme karjääride läheduses olevate kaevude veetasemetega; väldime lekete tekkimist, pöörame tähelepanu jäätmete sorteerimisele, uuendame tehnoloogiaid, mis võimaldavad vältida õhusaastet.

Teostame karjääride kaevandamist ja korrastamistõid vastavalt ettenähtud projektidele, arvestades seadusandlikke ja kohaliku omavalitsuse nõudeid, kohalike elanike heaolu (tolmutamise vältimine, töötamine päevasel ajal, ligipääsuteede korrastamine, rekreatiivalade loomine jne) ning tehes koostööd Eesti kõrgkoolidega. Enne uute karjääride avamist inventeerime vahetult planeeritava kaevandusala sees ja selle ümbruses elurikkust. Saadud tulemuste põhjal planeerime kogu karjääri elutsükli selliselt, et juba kaevandamise ajal oleks võimalik luua keskkond, mis soodustaks elurikkuse taastumist vähemalt samal määral ja rohkemgi kui enne kaevandamist. Tammemäe liivakarjäärides kaevandame selliselt, et seal säiliks ja laieneks kõre ja kivisalisliku püsielupaik (kõre on Eestis I kaitsekategooria liik ja kivisalislik on II kaitsekategooria liik). Kui mõne liivakarjääri tööesse teevad pesa kaldapääsukesed, siis seal paneme nende pesituse ajaks tööd seisma ning ootame kuni pojad on pesast väljas. Piiraja II liivakarjääris arvestame põhjapiiril külgnava metsise püsielupaigaga ja me ei kaevanda perioodil 01.02-31.05. Huntaugu liivakarjääris arvestame kaevandamisel kivisalisliku pesitusega ning sellest lähtuvalt oktoobrist kuni aprillini uut tööde ei ava. Lisaks korraldame igapäevatoos metsise ja kanakulli (II kaitsekategooria liik) seiret. Oleme võtnud endale eesmärgiks, et juba geoloogilist uuringu tegemisel hakkame kujundama karjääri eluringi alates kaevandamisest kuni selle täieliku korrastamiseni. Teeme koostööd bioloogidega, kes annavad meile sisendi, kuidas korraldada kaevandamist, et alal säiliks ja/või isegi suureneks intensiivse töö ajal bioloogiline mitmekesisus. Karjääri korrastamisele hakkame mõtlema juba kaevandamistegevuse alguses. Kaevandame nii, et selja taha jääks korrastatud front, mitte 15 aastat tööstusmaastikku.

Teeme koostööd Kotkaklubi liikmetega metsise ja kanakulli seiramisel, et karjääri tegevus oleks korraldatud lindude tavaelu võimalikult palju säästes.

Oleme ettevõttes koostanud tegevuskava vastavalt keskkonnastrateegiale aastani 2030. Tegevuskava hõlmab energiatarbimise vähendamist, CO2 heitme vähendamist, taaskasutuse ja ringmajanduse arendamist ning keskkonnakaitset (müra ja tolmu vähendamine, säästlik veekasutus, keemia- ja naftasaaduste ohutu käitlemine, bioloogilise mitmekesisuse säilitamine ja suurendamine korrastatud karjäärides ning võõrliikide tõrje).

Keskkonnaalased eesmärgid jagunevad täpsemalt kolme suure põhivaldkonna vahel:

- Võidelda kliimamuutuse vastu läbi energia kokkuhoiu ja CO2 emissiooni vähendamise. 2030. aasta eesmärgiks on vähendada kasvuhoonegaaside otsesid heitmeid 40% võrra (vs 2018);
- Vähendada looduslike materjalide kasutamist ja ladustatavate jäätmete tekkimist läbi taaskasutamist oluliselt laiendava ringmajanduse;
- Kaitsta otseselt looduskeskkonda läbi reostamise minimeerimise, veekasutuse optimeerimise ja loodusliku mitmekesisuse säilitamise.

Lähtuvalt neist kolmest põhivaldkonnast saab esile tuua ka kogu meie kontserni seitse peamist väljakutset: energiakasutus, CO2 emissioon, jäätmel, kemikaalid, reostus, vesi ja bioloogiline mitmekesisus. Ühe näitena oleme teedeehituses alustanud plastikgraanulite kasutamist asfaldisegus, mis on toodetud plastikjäätmel ümbertöötlemise teel.

Energia tarbimise ja CO2 heitmete vähendamine on omavahel otseses seoses – kasutame efektiivsemaid masinaid, seadmeid, tehnoloogiaid ja tööde organiseerimise võtteid ning energiaallikatena vähema CO2 heitmega kütuseid.

Püüame järjest ulatuslikumalt taaskasutada olemasolevaid materjale – lammutusjäägid rekonstrueerimisel, vana asfalt, raadamisel tekkinud jäägid, vanad rehvid jms. Ehitusprojektides kasutatakse võimalusel kohapealt saadavat materjali, seda vajadusel väärindades, vähendamaks väljakaevatud materjali utiliseerimise vajadust ja uue materjali kasutamist. (2022.a. töötlesime ümber ja võtsime uuesti kasutusele 22 923 tonni asfaldijääke. Tootsime 11 207 tonni kuuma asfaldisegu, mis sisaldas taaskasutusele võetud freesasfalti. Ehitasime rehviplokkidest Nursipalu lasketiiru tagavalli. Sirgala harjutusväljaku tee ehitamisel taaskasutasime kaevanduspiirkonna põlevkivi aherainemägedest saadud lubjakivi 250 tuhande tonni ulatuses).

Püüame viia miinimumini jäätmel mahud, mida ei ole võimalik taaskasutada ja on vaja käibest kõrvaldada. Need anname üle vastavaid õigusi ja rajatisi omavale jäätmekäitlejale. Kuid ka meil endal on eesmärk valmistada ette 80% oma tootmiskohtadest (asfalditehased ja karjäärid) materjalide ümbertöötlemise ja taaskasutuse platsideks. Reinu lubjakivikarjäär on esimene, kuhu saime sellise jäätmekäitlusloa, et võime seal vastu võtta ja ümber töödelda puhtaid inertseid materjale. See on esimene taoline luba ümbertöötlemiseks Eestis ja sellega anname enda panuse ringmajandusse.

Kasutatavate kemikaalide (värvid, bituumeni lahustid jms) käitlemiseks on reeglid, mida me kasutamisel, hoiustamisel ning kõrvaldamisel täidame. Püüame leida võimalusi nende kasutamiseks loobumiseks, asendamiseks vähemohhtlike ainetega või „looduslike“ toodetega.

Kuna kogu ettevõtte tegevus toimub inimeste igapäevaelu läheduses, siis on meie jaoks väga oluline jälgida, et sellest tulenev erinev reostus – visuaalne-, lõhnareostus, müra, vibratsioon, tolmu jms – oleks viidud võimalikult väheseks ja mittehäirivaks. Ehitusplatside väljanägemisel ja seal kasutatavad mehhanismide ning tegevuste organiseerimise puhul arvestame ümbritseva elukeskkonnaga (nt mehhanismidel kasutusel „white noise“, ooteajal seisatakse mootor). Sama suhtumine on materjalide kaevandamisel ja tootmisel.

Looduskeskkonna säilitamisel on oluline veekeskkonna kaitse ja veekasutuse optimeerimine (2022.a. kasutasime vett ühisveevärgist 5 142 m³ ja looduslikest allikatest 45 440 m³). Ehitus- ja tootmisobjektidel järgime kehtestatud riiklikke reegleid. Arendame ka ise lisavõimalusi põhjavee kaitseks ning säästlikuks veekasutuseks.

Bioloogiline mitmekesisus, selle säilitamine ning suurendamine on meie tegevuste plaanipärane osa eelkõige ehitusobjektidel ja karjäärides. Vastavalt plaanile peavad 2025. aastaks 50 protsenti karjääridest omama vastavaid kaitsekavasid ja 2030. aastaks peab see osakaal suurenema 80 protsendini.

Ehitusobjektidel on oluline tuvastada võõrliikide olemasolu, et vältida ehitusprotsessi käigus nende levikut (Seni ei ole meie alalistes ja ajutistes paiknemiskohtades ning ehitusobjektidel tuvastatud ohtlike võõrliikide (Sosnovski karuputk ja hiidputk) olemasolu).

Ühiskondlik ja sotsiaalne vastutus

Me anname endale aru, et mõjutame oma tegevusega ühiskonna heaolu, sh töötajaid, kliente, keskkonda ja kohalikke kogukondi.

Tegutseme selle nimel, et suurendada positiivset mõju ja vähendada võimalikku negatiivset mõju, näiteks:

- Karjäärdest materjalide vedamine põhjustab lähilaniikkonnale probleeme, kuna suured masinad lõhuvad paratamatult teid, suvisel ajal teed tolmavad ja sügiseti on teed porised. Aga alati peetakse eelnevalt läbirääkimisi kogukonnaga ja rakendatakse meetmeid nende nähtuste vähendamiseks - kastmine, teede renoveerimine jms;
- Samuti kastetakse teid tolmamise vältimiseks asfalditehaste ümbruses (juhl kui ümbruses on elamu) ning teedehitusobjektide erinevatel lõikudel;
- Müra vähendamiseks suurmehanismide töötsoonis hangime kõik uued mehhanismid „white noise“ alarmiga. Masinate tööootel olekus seiskame mootorid;
- Suhtleme kohaliku kogukonnaga, vajadusel läheneme individuaalselt, arvestame kohalike elanike soovidega.

Meie põhitegevus, transporditaristu arendamine, lahendab kindlasti sotsiaalseid probleeme – parandab ligipääsetavust, tõstab ühenduskiirust, turvalisust ja liiklemise mugavust, vähendab ääremastumist, loob töökohti suurtest tömbekeskustest kaugemal asuvatesse piirkondadesse. Võib öelda, et suur osa meie igapäevases tegevusest on seotud sotsiaalsete probleemide lahendamise ja inimestele elamisväärse keskkonna loomisega.

Osaleme koostöös Asfaldiliiduga erinevates juhendi ja standardialastes töögruppides, eesmärgiga et kõik nõuded käiksid ajaga ja keskkonnaga kaasa (peamised EVS 901-1 ja EVS-3; stabiliseerimine).

Anname igal aastal koostöös SA Tallinna Tehnikaülikooli Arengufondiga välja omanimelist inseneri- ja/või magistriõppe stipendiumi. Koos teiste teedehituse ja geodeesia sektori ettevõtetega toetame tudengite õppimist ja valdkonna arengut ka läbi Peep Sürje nimelise fondi. Tegeleme teede inseneri ameti väärtustamisega, kaasame valdkonda uusi noori tegijaid ja motiveerime neid omandama teede inseneri kutsele vastavaid teadmisi, oskusi ning kogemusi.

Oleme Eesti Taristuehituse Liidu (varasema nimega Asfaldiliit) liige ja osalesime aktiivselt liidu tegevuses. Liidu töö tulemuseks on positiivne mõju Eesti majanduse arengule, kuna tugev ja innovaatiline teedehitussektori tegutsemine loob võimalused teiste majandusvaldkondade tegutsemiseks, keskkonnasäästlikud lahendused vähendavad CO2 emissiooni ning aitavad kujundada Eesti kui innovaatilise riigi head mainet. Oleme omalt poolt panustanud mitmel üritustel. Korraldatud on ekskursioone meie moodsatesse asfalditehastesse ja ehitusobjektidele. Meie töötajad annavad loenguid ülikoolides (Tallinna Tehnikaülikool ja Tallinna Tehnikakõrgkool). Osaleme koostöös Eesti Taristuehituse Liiduga erinevates juhendi- ja standardialastes töögruppides, eesmärgiga et kõik nõuded käiksid ajaga ja keskkonnaga kaasa.

Oleme liikmed lisaks Eesti Ehitusettevõtjate Liidus, Eesti Mäetööstuste Ettevõtete Liidus, Rail Baltic Business Network MTÜ-s, Eesti Kaubandus-Tööstuskojas, Eesti Tööandjate Keskkliidus, Eesti Personalijuhtimise ühing PARE.

Ühtlasi teeme koostööd ka Eesti Ehitusettevõtjate Liidu ja Eesti Tööandjate Keskkliiduga ning koostöö toimub ka EMTA, Rahandusministeeriumi ja MKM-iga.

Kogukonnaga suhestumine ning korrektne kommunikatsioon on väga selgelt prioriteetne, eriti teedehitusvaldkonnas regionaalsete projektide läbiviimisel. Ehitusobjektide töö korraldamisel suhtleme ja teeme koostööd kohaliku kogukonnaga, võimalusel arvestame nende soovidega ja aitame lahendada nende erinevaid probleeme, kui projekti koosseis ja iseloom seda võimaldab. Suurematel teedehitusobjektidel tööde teostamise perioodil anname koostöös kohalike omavalitsuste, kohalike väljaannete või tellijatega regulaarselt välja objektide infolehti, mis avalikustatakse lisaks kohalikule piirkonnale ka Transpordiameti kodulehel.

Uute karjäärde avamise peetakse läbirääkimisi kogukonnaga, et võimalusel arvestada kohalike elanike soovide. Samuti teavitame piirkonna elanikke võimalikest ebamugavustest otsepostitusel ja/või meediakanalite vahendusel. Üldine suund on pakkuda korrastatud karjääridega rekreatiivsust puhkealade näol, suurendada bioloogilist mitmekesisust või anda alale täiesti uus funktsioon. Viimase näitena on Marina dolokivikarjääri ammendatud osasse rajatav viinamarjaistandus, mille lõplik valmimisaeg on 2023.

Hooldehangete puhul võetakse järjest rohkem arvesse elanikelt saadud ettepanekuid ning teeme omal initsiatiivil või kohaliku kogukonna palvel sageli ka lepingusse otseselt mittekuuluvaid töid, tagamaks ühistranspordi ja koolibusside turvaline liikumine. Ning näiteks on Viimsi vallas kiirema talihoolduse tagamiseks fikseeritud hooldepiirkonna maksimaalne pikkus 15 km. Nii saab piirkondi hooldada piisava operatiivsusega ka kestva lumesaju korral. Täiendavalt lisati külade sõiduteede kevadine libedusetõrje, kui teed katab jääkiht (kevadised sulalilmad) ja täiendati hooldusnõudeid kinni sõidetud lume karestamisega. Lisati elanike teetaristu hooldamise ja puhastamisega seotud soove ja täiendati tublusti niidutöödega seotud tööde koosseisu.

Osaleme Transpordiameti ja hooldajate vahelisel ümarlual, et hooldega seonduvaid teemaid arutada ja kitsaskohti lahendada. Osaleme juba pikemat aega ka maanteed liikluskorraldust puudutavate määruste/juhendite väljatöötamisel - esitame kommentaare/ettepanekuid eelnõudele ja osaleme aruteludel.

Oleme alustanud Vinci kontserni innovatsioonikeskkonna „Eureka“ Eesti osa ettevalmistust ja käivitamist. Eureka keskkonnas on igal töötajal võimalik anda panus oma teenuse/toote edasiarendamisse või uute ideede väljapakumiseks. Välise innovatsiooni kaasamiseks ja arendamiseks kasutatakse ka partnerit „Leonard“. Kontsernil on Prantsusmaal Merignac'is olemas ka teadus- ja arenduskeskus, kus on laialdasel võimalusel toodete arendamiseks ja tugev inseneride meeskond. Meil on võimalik kasutada juba nende poolt välja arendatud tooteid, mis on sobilikud meie majanduskeskkonnas või arendada koostöös nendega uusi tooteid.

Arengusuunad aastal 2023

Taristuehitusturule saabusid 2022.a. seoses Ukraina sõjaga ja Venemaale ning Valgevenele kehtestatud sanktsioonidega keerulised ajad ning lisaks olemasolevate probleemide süvenemisele ilmsed mitmed uued, millega ei olnud varasemalt arvestatud. Järsult kallinesid kütus, energia ja ehitusmaterjalide, s.h. bituumeni, graniitküstiku, metalli ja paljude muude sisendite hinnad. Kallinesid ka transpordihinnad ja rendimehhanismide hinnad. Aasta keskmine inflatsioon oli 19,4% ja see omakorda mõjutas töötajate palgataset. Covid-19 mõju oli võrdluses Ukraina mõjuga suhteliselt vähenenud.

Taristuehitus tervikuna kallines keskmiselt ligi 25% võrra aasta varasemaga võrreldes. Ehitustegevuse kasumlikkuse vaates kujunesid probleemseks projektid, mille lepingud olid sõlmitud enne Ukraina sõja algust. Klientide valmidus ehitustööde sõjast tingitud kallinemisi kompenseerida oli väga varieeruv ja enamasti ebapiisav. Seetõttu ei ole välistatud, et mõne suurema objekti kompensatsiooninõudeid lahendatakse edaspidiselt koostöös.

Riikliku teehoiukava andmetel on teehoiuks kavandatud vahendid lähiaastatel langustrendis ja kuigi riik on võtnud ja võtmas laene majanduse elavdamiseks, ei ole neid vahendeid seni suunatud teehoidu. Transpordiameti poolne teehoiuks finantseerimine 2022. aastal oli 278 miljonit € ja 2023. aastal finantseerimine 203 miljonit €, mis eelneva aastaga võrreldes tähendab rahalises väljenduses ca 12% langust. Töömahtude vaates, arvestades ehitushindade kallinemist, saab langus aastate võrdluses olema suurusjärgus 30%.

Kasvanud konkurents sunnib ehitusettevõtteid üle vaatama oma kulubaasi ning pakkumissstrateegiaid. 2+2 maanteedehitusega jätkatakse Eestis varasemast aeglasemas tempos ja käesoleval aastakümnel positiivseid arenguid selles osas tõenäoliselt toimumas ei ole. 2023. aastal käivitub Rail Baltic raudteetrassi ehitus, kuid see kompenseerib maanteedehituse mahtude vähenemist vaid osaliselt, seda ennekõike pinnasetööde ja rajatiste ehituse osas. Asfalditööde mahud eeldatavasti vähenevad teist aastat järjest ca 25-30% võrra, viies Eestis asfaltbetooni kogutoodangu umbes 20 aasta tagusele tasemele. Vastavalt on oodata asfaltbetooni tootmise ja paigalduse ressursi märkimisväärset ülejääki ja probleeme asfaltitööde kasumlikkusega.

AS TREV-2 Grupp jätkab 2022. aastal varasema strateegiaga, mille keskmes on olemasoleva, ettevõtte sisese väärtusahela maksimaalne rakendamine, taristuehituse projektides sisalduvate riskide hindamine ja haldamine ning kahjumlikest lepingutest hoidumine.

Investeeringute tegemisel oleme varasemast ettevaatlikumad, kuna turul on tekkinud arvestatav tehnilise ressursi ülejääk. 2023. aastal teeme ennekõike kriitilise tähtsusega ehitus- ja hooldetehnika asendusinvesteeringuid ja tegeleme uute maavaramaardlate kasutusele võtmisega.

Vinci Construction kontserni liikmena oleme suures osas läbinud ettevõtte sisese integratsiooniprotsessi. Igapäevases kasutuses on Vinci TWWW („The Way We Work“) põhimõtted ning AS TREV-2 Grupp töötajad järgivad oma tegevustes eetikakoodeksit, keskkonnanõu- ja tööohutuse nõudeid ning paljusid teisi

regulatsioone ja põhimõtteid. Vinci Construction ning vajadusel kogu Vinci grupi referentsid, finantslahendused, erialane oskusteave ja innovatiivsed tehnoloogiad omakorda loovad meile tuleviku seisukohalt uusi võimalusi. Oleme usaldusväärne ettevõtte nii oma partnerite kui ka klientide vaates, säilitame finantsdistsipliini ja konkurentsivõime praeguses keerulises ja muutuv turusituatsioonis.

Sven Pertens

Juhatuse esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	6 340	15 955	
Nõuded ja ettemaksud	13 296	11 686	2
Varud	5 682	4 432	3
Kokku käibevarad	25 318	32 073	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	2	2	
Nõuded ja ettemaksud	7	6	2
Kinnisvarainvesteeringud	1 955	2 088	6
Materiaalsed põhivarad	20 094	20 921	7
Immateriaalsed põhivarad	0	20	
Kokku põhivarad	22 058	23 037	
Kokku varad	47 376	55 110	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	1 502	1 591	10
Võlad ja ettemaksud	11 213	12 130	11
Eraldised	3 303	3 254	12
Kokku lühiajalised kohustised	16 018	16 975	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	3 606	5 515	10
Võlad ja ettemaksud	1 243	944	11
Eraldised	1 204	1 053	12
Kokku pikaajalised kohustised	6 053	7 512	
Kokku kohustised	22 071	24 487	
Omakapital			
Aktsiakapital nimiväärtuses	3 694	3 694	14
Ülekurss	6 900	6 900	
Kohustuslik reservkapital	369	369	14
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	19 660	16 904	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-5 318	2 756	
Kokku omakapital	25 305	30 623	
Kokku kohustised ja omakapital	47 376	55 110	

Kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Müügitulu	87 215	106 353	15
Müüdüd toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-89 784	-100 484	16
Brutokasum (-kahjum)	-2 569	5 869	
Turustuskulud	-14	-46	
Üldhalduskulud	-2 713	-2 944	17
Muud äritulud	380	453	
Muud ärikulud	-329	-485	
Ärikasum (kahjum)	-5 245	2 847	
Intressikulud	-77	-91	
Muud finantstulud ja -kulud	4	0	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	-5 318	2 756	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-5 318	2 756	

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	-5 245	2 847	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	4 749	4 879	7
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-296	-257	7
Muud korrigeerimised	-184	619	
Kokku korrigeerimised	4 269	5 241	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-1 607	5 200	2
Varude muutus	-1 250	-398	3
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-477	-1 740	11
Makstud intressid	-56	-57	
Kokku rahavood äritegevusest	-4 366	11 093	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-3 458	-4 038	
Laekunud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	377	394	7
Antud laenud	-4	-3	19
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-3 085	-3 647	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	0	2 700	19
Saadud laenude tagasimaksed	-768	-229	19
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-617	-973	8
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	-779	-1 002	20
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-2 164	496	
Kokku rahavood	-9 615	7 942	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	15 955	8 013	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-9 615	7 942	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	6 340	15 955	

Omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

					Kokku
	Aktiikapital nimiväärtuses	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2020	3 694	6 900	320	16 954	27 868
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	2 706	2 706
Muutused reservides	0	0	49	0	49
31.12.2021	3 694	6 900	369	19 660	30 623
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	-5 318	-5 318
31.12.2022	3 694	6 900	369	14 342	25 305

Täiendav informatsioon on toodud lisas 14.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

AS TREV-2 Grupp 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Ettevõtte kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduses lisa 2 toodud kasumiaruande skeem nr 2 alusel. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Konsolideerimise põhimõtted

Ettevõtte on konsolideeritud majandusaasta aruande koostamisest vabastatud, kuna konsolideeritava üksuse bilansimaht kokku ei ületa 5% konsolideeriva üksuse bilansimahust ja müügitulu ei ületa 5% konsolideeriva üksuse müügitulust.

Raha

Raha ja selle lähenditena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustiste koosseisus.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Kõik välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustised (rahas tasutavad nõuded ja laenud) ning välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed varad ja -kohustised, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse aruande kuupäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on valitsev mõju. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte valitseva mõju all olevaks, kui emaettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütar-ettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütar-ettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise valitseva mõju all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütar-ettevõtte varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised arvele nende õiglases väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid, v.a nõudeid teiste kontserni ettevõtete vastu. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksud ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Individaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena.

Muud nõuded

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõudeid, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekavas summas. Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades.

Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse, varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude tootmiskulutused sisaldavad nii otseseid toodetega seotud kulutusi (tooraine ja materjalide ning pakkematerjali maksumus, lõpetamata toodangu ladustamisega seotud vältimatud kulutused, tööliste palgad) kui ka proportsionaalset osa tootmise üldkuludest (tootmishoonete ja -seadmete amortisatsioon, remondikulu, tootmisega seotud juhtkonna palgad).

Ühe ja sama tootmisprotsessi tulemusena samaaegselt valminud toodete puhul, olukorras, kus ei ole võimalik eristada iga toote valmistamiseks tehtud kulutusi, on tootmiskulutuste jagamise aluseks kasutatud tootmisprotsessi käigus valmivate toodete müügi väärtuste suhet. Põhitoodete tootmisprotsessi tulemusena saadud väheväärtuslikud kõrvaltooted on bilansis arvele võetud nende netorealiseerimismaksumuses (kõrvaltoote netorealiseerimismaksumus on maha arvatud põhitoote soetusmaksumusest).

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varude soetusmaksumuse arvestamisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimise väärtus.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud kinnisvaraobjekte (maa, hoone), mida ettevõtte hoiab renditulu teenimise või turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata enda majandustegevuses.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid (s.o notaritasud, riigilõivud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud).

Kinnisvarainvesteeringud, mille õiglast väärtust on võimalik usaldusväärselt hinnata mõistliku kulu ja pingutusega, kajastatakse pärast arvelevõtmist õiglases väärtuses. Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Kinnisvarainvesteeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata mõistliku kulu ja pingutusega, kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Ettevõtte kinnisvarainvesteeringute kasulik eluiga on 20 aastat. Kui on märke sellest, et varaobjekti eluiga või lõppväärtus on oluliselt muutunud, tehakse muudatused vara amortiseerimises edasiulatavalt.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 1 000 eurot. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 1 000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse

vara amortiseerimine.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest. Igal aruande kuupäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Laenukasutuse kulutused (näiteks intressid), mis on seotud materiaalse põhivara ehitusega, kapitaliseeritakse antud objekti soetusmaksumuses perioodi jooksul, mis on vajalik vara otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimiseks. Muid laenukasutuse kulutusi kajastatakse tekkeperioodil kuluna.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Immateriaalne põhivara (v.a. firmaväärtus) võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Määratud kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete, teenuste, protsesside või süsteemide väljatöötamiseks, kujundamiseks või testimiseks. Arendusväljaminekuid võib kapitaliseerida immateriaalse põhivarana juhul, kui on täidetud kõik alltoodud kriteeriumid:

- on olemas tehnilised ja finantsilised võimalused ning positiivne kavatsus projekti elluviimiseks;
- ettevõtte suudab kasutada või müüa loodavat vara;
- immateriaalsest varast tulevikus tekkivat majanduslikku kasu on võimalik hinnata (sh turu olemasolu projekti elluviimisel tekkivate toodete ja teenuste jaoks);
- arendusväljaminekute suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1 000 eurot

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Ehitised ja rajatised	10-20 aastat
Masinad ja seadmed	4-10 aastat
Muu materiaalne põhivara	2-6 aastat
Muu immateriaalne põhivara	2-5 aastat

Piiramata kasutusega objekte (maa) ei amortiseerita.

Rendid

Kasutusrent

Ettevõtte kui rentnik

Rendilepingud

Ettevõtte on kõikides rendilepingutes rentnik. Ettevõtte rendib mitmeluruume, platse, IT seadmeid, sõiduautosid, ehitusmasinaid ja -seadmeid.

Lepingu sõlmimisel hindab ettevõtte, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet. Leping on rendileping või sisaldab rendisuhet juhul, kui lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Ettevõtte arvestab rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust kasutab, ja rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta

seada võimalust ei kasuta. Rentnik hindab piisavat kindlust selles, kas ta kasutab pikendamise õigust või jätab kasutamata lõpetamise õiguse, uuesti juhul, kui ilmneb mõni oluline sündmus või oluline asjaolude muutus, mis on rentniku kontrolli all ja mõjutab seda, kas rentnik on piisavalt kindel, et ta kasutab mõnda algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võtmata jäänud võimalust või jätab kasutamata mõne võimaluse, mis on algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võetud. Ettevõtte muudab rendiperioodi rendi katkestamatu perioodi muutumise korral.

Esmane mõõtmine

Rentnik kajastab kasutamissoiguse esemeks olevat vara ja rendikohustisi rendiperioodi alguse seisuga.

Esmasel kajastamisel mõõtab rentnik kasutamissoiguse esemeks oleva vara soetusmaksumuse rendiperioodi alguse seisuga.

Kasutamissoiguse esemeks oleva vara maksumus sisaldab:

- rendikohustise algusel mõõtmisel kindlaks tehtud summat;
- kõiki rendiperioodi alguses ja enne seda tehtud rendimakseid, millest on lahutatud saadud rendistiimulid.

Kasutamissoiguse esemeks olev vara on kajastatud finantsseisundi aruandes eraldi kirjel.

Rentnik mõõtab rendiperioodi alguses rendikohustise selleks kuupäevaks tasumata rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed diskonteeritakse rendi sisemise intressimääraga, kui seda määra on võimalik hõlpsasti kindlaks teha. Kui seda määra ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab rentnik rentniku alternatiivset laenuintressimäära, mis on intressimäär, mida rentnik peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada kasutamissoiguse esemeks oleva varaga sarnast vara.

Rentniku alternatiivse laenuintressimäära leidmisel on ettevõtte kasutanud emaettevõtte poolt etteantud määrasid.

Rendiperioodi alguse seisuga sisaldavad rendikohustise mõõtmisel arvesse võetavad rendimaksed järgmisi alusvara rendiperioodil kasutamise õiguse eest tehtavaid makseid, mida ei ole rendiperioodi alguseks tasutud:

- fikseeritud maksed, millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid.

Rendileping võib sisaldada rendikomponenti ning ühte või mitut täiendavat rendiga mitteseotud komponenti. Praktilise abinõuna on ettevõtte otsustanud mitte eraldada rendiga mitteseotud komponente rendikomponentidest ning arvestada selle asemel kõiki rendikomponente ja kaasnevaid rendiga mitteseotud komponente ühtse rendikomponendina vastavalt alusvara liigile.

Edasine mõõtmine

Pärast rendiperioodi algust mõõtab rentnik kasutamissoiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuse mudeli järgi. Soetusmaksumuse mudeli kasutamiseks mõõtab rentnik kasutamissoiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuses, millest on lahutatud akumuleeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad akumuleeritud kahjumid ja mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustise ümberhindamisele. Kui rendilepingu alusel läheb alusvara omandioigus rendiperioodi lõppedes üle rentnikule või kui kasutamissoiguse esemeks oleva vara maksumuse kindlaksmääramisel on eeldatud, et rentnik realiseerib ostuõiguse, arvestab rentnik kasutamissoiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku elua lõpuni. Muudel juhtudel arvestab rentnik kasutamissoiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku elua lõpuni või rendiperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb saabub varem.

Pärast rendiperioodi algust mõõtab rentnik rendikohustist järgmiselt:

- suurendades bilansilist väärtust vastavalt rendikohustise intressile;
- vähendades bilansilist väärtust vastavalt tehtud rendimaksetele ja
- hinnates bilansilise väärtuse ümber vastavalt ümberhindlustele või rendilepingu muudatustele või vastavalt muudetud sisuliselt fikseeritud rendimaksetele.

Rendiperioodi igal ajavahemikul on rendikohustise intress summa, mille tulemusena on intressimäär igal osaperioodil kohustise lõppväärtuse suhtes sama. Pärast rendiperioodi algust kajastab rentnik kasumiaruandes rendikohustise intressi ja muutuvad rendimaksed, mis ei sisaldu rendikohustise hinnangus selle perioodi kohta, millal leiab aset nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus.

Kui muutuvad rendimaksed, võib olla vajadus rendikohustis ümber hinnata. Rentnik kajastab rendikohustise ümberhindluse summat kasutamissoiguse esemeks oleva vara korrigeerimisena. Kui aga kasutamissoiguse esemeks oleva vara jääkväärtus väheneb nullini ja rendikohustise mõõtmisel ilmneb täiendav vähenemine, kajastab rentnik ümberhindluse järelejääva summa kasumiaruandes.

Rendikohustise ümberhindamiseks diskonteerib rentnik muudetud rendimaksed muudetud diskontomääraga juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:

- muudetakse rendiperioodi. Rentnik teeb muudetud rendimaksed kindlaks muudetud rendiperioodi põhjal; või
- muutub alusvara ostuõiguse hinnang. Rentnik teeb kindlaks muudetud rendimaksed, et need vastaksid ostuõiguse alusel tasumisele kuuluvate summade muutusele.

Rendikohustise ümberhindamiseks diskonteerib rentnik muudetud rendimaksed juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:

- muutuvad summad, mida rentnik peab eeldatavasti tasuma jääkväärtuse garantii alusel. Rentnik teeb kindlaks muudetud rendimaksed, et need vastaksid jääkväärtuse garantii alusel tasumisele kuuluvate summade muutusele.
- tulevased rendimaksed muutuvad seoses nende maksete kindlaksmääramiseks kasutatava indeksi või määra muutumisega (sh näiteks turu rendimäärade muutumisele vastav muutus pärast turu rendihindade analüüsi). Rentnik hindab rendikohustise ümber vastavalt kõnealustele muudetud rendimaksetele üksnes juhul, kui toimub muutus rahavoogudes (st jõustub rendimaksete korrigeerimine). Rentnik teeb järelejäänud rendiperioodi muudetud rendimaksed kindlaks muudetud lepinguliste maksete põhjal. Selleks kasutab rentnik muutmata diskontomäära, välja arvatud juhul, kui rendimaksete muutus on tingitud muutuvate intressimäärade muutusest.

Rentnik kajastab rendilepingu muudatust eraldi rendina juhul, kui:

- muudatusega suurendatakse rendi ulatust, lisades sellele ühe või enama alusvara kasutamiseõiguse, ja
- rendi hind suureneb tasu võrra, mis vastab ulatuse suurenemise eraldiseisvale hinnale, mida on korrigeeritud vastavalt konkreetse lepingu asjaoludele.

Ettevõtte on otsustanud mitte rakendada IFRS 16 nõudeid lühiajaliste rendilepingute ja selliste rendilepingute suhtes, mille alusvara väärtus on väike. Lühiajaliste rendilepingutega ja selliste rendilepingutega, mille alusvara väärtus on väike, seotud maksed kajastatakse lineaarselt kuluna kasumiaruandes. Lühiajalised rendilepingud on lepingud, mille rendiperiood on kuni 12 kuud või lühem. Väikese väärtusega rendilepingud on IT-seadmete ja kontoritehnika rendilepingud, tööriistade-, maa ja platside rendilepingud jm.

Kapitalirent

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustise jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustise jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirenti tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirenti lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulusid. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates aruande kuupäevast; või ettevõtte pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruande kuupäeva. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul aruande kuupäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast aruande kuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustisi, mida laenuandjal oli õigus aruande kuupäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustisi, mis on avaldunud enne aruande kuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta.

Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruande kuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapooltele.

Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruande kuupäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Garantiieraldis

Ettevõtte annab enda poolt müüdüd teenustele garantii. Ettevõtte bilansis on moodustatud eraldis summas, mis on vajalik aruande kuupäevaks

müüdnud teenustega seotud garantiikohustise rahuldamiseks. Eraldise hindamisel on lähtutud eelmiste aastate kogemusest.

Eraldised keskkonnakahjustuste suhtes

Ettevõtte moodustab oma bilansis eraldise enne aruande kuupäeva toimunud keskkonnakahjustuste suhtes juhul, kui seadusandlus nõuab antud kahjustuste likvideerimist. Keskkonnakahjustuste (kaevanduste rajamise) suhtes moodustatakse eraldis likvideerimisega kaasnevate kulutuste summas. Kuna keskkonnakahjustuste tekitamine on seotud kaevanduste rajamise ja kasutamise, siis on eraldise summa liidetud antud varaobjekti soetusmaksumusse (lisa 7).

Eraldised kahjuliku lepingu suhtes

Kahjulik leping on selline leping, mille täitmisega kaasnevad kulutused ületavad lepingust saadavat majanduslikku kasu. Kahjulike lepingute suhtes moodustatakse eraldis, mis on väiksem lepingu täitmisega kaasnevast kahjumist või lepingu katkestamisega kaasnevast leppetrahvist. Muud võimalikud või eksisteerivad kohustised, mille realiseerumine on vähemtõenäoline kui mitterealiseerumine või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Intressitulu ja dividenditulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemist intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt. Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

Tulu kajastamine pikaajalistelt teenuslepingutelt

Tulu pikema perioodi jooksul osutatavate teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest aruande kuupäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (s.o tehinguga seotud tulusid ja kulusid) on võimalik usaldusväärselt prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulud.

Osutatava teenuse valmidusaste määratakse kasutades teenuse osutamisega seotud tegelike kulude suhet võrreldes eelarveliste kogukuludega.

Kui teenuse osutamist hõlmava tehingu või projekti lõpptulemust ei ole võimalik usaldusväärselt prognoosida, kuid on tõenäoline, et ettevõtte suudab katta vähemalt teenusega seotud kulud, on tulu kajastatud ainult tegelike lepingu täitmisega seotud kulude ulatuses. Juhul kui ei ole tõenäoline, et ettevõtte suudab tagasi teenida vähemalt teenusega seotud kulud, tulu teenuse osutamisest ei kajastata. Kui on tõenäoline, et teenuse osutamisega kaasnevad kogukulud ületavad teenuse osutamisest saadava tulu, siis kajastatakse oodatav kahjum täies ulatuses kohe. Juhul kui aruande kuupäeval ületab ostjale esitatud vahearvete summa projektile tehtud kulutused ja sellele vastava tuluosa, kajastatakse vahe bilansis lühiajalise kohustise real „Võlad ja ettemaksed“ (“Ettemakstud pikaajaliste teenustööde tulud”). Juhul kui ostjale esitatud vahearvete summa on väiksem kui projektile tehtud kulutused ja sellele vastav tuluosa, kajastatakse vahe bilansis real „Nõuded ja ettemaksed“ (“Pikaajalistest teenustöödest saadaolevad tulud”).

Maksustamine

Ettevõtte tulumaks

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustisi. Alates 01. jaanuarist 2015 maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividendide maksumääraga 20/80 netodividendina väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustis tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud aastaaruande lisa 14. Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80

maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse võetav aasta.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil - äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud ärikasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustise saldode muutused. Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	1 540	1 533	7	0	
Ostjatelt laekumata arved	1 552	1 545	7	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-12	-12	0	0	
Nõuded seotud osapoolte vastu	124	124	0	0	19
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	54	54	0	0	4
Laenu nõuded	8	8	0	0	19
Ettemaksed	277	277	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	34	34	0	0	
Muud makstud ettemaksed	243	243	0	0	
Pikaajalistest teenustöödest tulenevad nõuded	10 809	10 809	0	0	21
Muud lühiajalised nõuded	491	491	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	13 303	13 296	7	0	
	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	3 184	3 178	6	0	
Ostjatelt laekumata arved	3 191	3 185	6	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-7	-7	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	50	50	0	0	4
Laenu nõuded	4	4	0	0	19
Ettemaksed	298	298	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	34	34	0	0	
Muud makstud ettemaksed	264	264	0	0	
Pikaajalistest teenustöödest tulenevad nõuded	7 932	7 932	0	0	21
Muud lühiajalised nõuded	224	224	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	11 692	11 686	6	0	

Pikaajalistest teenustöödest tuleneva kohustise täiendav informatsioon on toodud lisas 11.

Lisa 3 Varud

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Tooraine ja materjal	2 786	1 813
Lõpetamata toodang	4	4
Valmistoodang	2 848	2 563
Müügiks ostetud kaubad	21	52
Ettemaksed varude eest	23	0
Kokku varud	5 682	4 432

Aruandeaastal on varude allahindlust korrigeeritud kogusummas 345 tuhat eurot (2021: -40 tuhat eurot). Varude allahindluse kohta on toodud informatsioon lisas 16. Laenukohustiste tagamiseks panditud varude kohta on toodud informatsioon lisas 10.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2022		31.12.2021	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	7	0	8
Käibemaks	0	538	0	827
Üksikisiku tulumaks	0	178	0	150
Sotsiaalmaks	0	312	0	263
Kohustuslik kogumispension	0	10	0	10
Töötuskindlustusmaksed	0	18	0	17
Ettemaksukonto jääk	54		50	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	54	1 063	50	1 275

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma. Täiendav informatsioon lisades 2, 11 ja 13.

Lisa 5 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(tuhandetes eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2021	31.12.2022
2805031-7	TREV-2 OY	Soome	teede ja maanteedehitus	100	100

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon:		
Tütarettevõtja nimetus	31.12.2021	31.12.2022
TREV-2 OY	2	2
Kokku tütarettevõtjate aktsiad ja osad, eelmise perioodi lõpus	2	2

06.12.2021 otsustas ettevõtte nõukogu TREV-2 OY likvideerida, kuna majandustegevus puudub. Likvideerimisprotsessi eeldatav lõpptähtaeg on kevad 2023.

Lisa 6 Kinnisvarainvesteeringud

(tuhandetes eurodes)

Soetusmaksumuse meetod			
			Kokku
	Maa	Ehitised	
31.12.2020			
Soetusmaksumus	695	2 683	3 378
Akumuleeritud kulum	0	-1 157	-1 157
Jääkmaksumus	695	1 526	2 221
Amortisatsioonikulu	0	-133	-133
31.12.2021			
Soetusmaksumus	695	2 683	3 378
Akumuleeritud kulum	0	-1 290	-1 290
Jääkmaksumus	695	1 393	2 088
Amortisatsioonikulu	0	-133	-133
31.12.2022			
Soetusmaksumus	695	2 683	3 378
Akumuleeritud kulum	0	-1 423	-1 423
Jääkmaksumus	695	1 260	1 955

	2022	2021
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	385	348
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	407	498

Kinnisvarainvesteeringud on soetatud nii renditulu teenimiseks, kui ka hoidmiseks väärtuse kasvu eesmärgil või arendamiseks tulevikus. Maatükil paiknevaid ehitisi on kasutusrendi tingimustel ajutiselt välja renditud.

Täiendav informatsioon kasutusrenditulu kohta on toodud lisas 9 ning laenukohustiste tagatiseks panditud varade kohta lisas 10.

Lisa 7 Materiaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

						Kokku
	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Ettemaksed	
31.12.2021						
Soetusmaksumus	2 425	5 751	36 986	590	80	45 832
Akumuleeritud kulum	-17	-3 278	-21 077	-539	0	-24 911
Jääkmaksumus	2 408	2 473	15 909	51	80	20 921
Ostud ja parendused	150	185	3 311	31	32	3 709
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	150	0			32	182
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		185			0	185
Muud ostud ja parendused			3 311	31	0	3 342
Amortisatsioonikulu	-107	-349	-4 166	-31	0	-4 653
Müügid (jääkmaksumuses)	0	-27	-95	0	0	-122
Ümberliigitamised	80	0	0	0	-80	0
Muud muutused	287	2	-50	0	0	239
31.12.2022						
Soetusmaksumus	2 840	5 755	37 683	617	32	46 927
Akumuleeritud kulum	-22	-3 471	-22 774	-566	0	-26 833
Jääkmaksumus	2 818	2 284	14 909	51	32	20 094

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinnas

	2022
Ehitised	28
Masinad ja seadmed	377
Kokku	405

Ettevõtte bilansis on moodustatud eraldis kaevanduste rajamise ja kasutamise kaasnega kohustise tõttu kaevandusalade korrastamiseks tehtavate kulude ulatuses. Nimetatud eraldise summa on liidetud maa soetusmaksumusse ja kantakse kuludesse proportsioonis kaevanduste kasutamisega.

Kaevandusmaa maksumusse liidetud eraldise kulud on kajastatud real "Muud muutused". Täiendav informatsioon eraldise kohta lisas 12.

Veerus "Maa" real "Muud muutused" on kajastatud karjäärerialdise loomine ja põhivara mahakandmised.

Täiendav informatsioon amortisatsioonikulu kohta lisas 16, 17 ja 20.

Lisa 8 Kapitalirent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Masinad ja seadmed	173	173	0	0	1,15%-1,20% + 3m/6m euribor	EUR	2023	
Masinad ja seadmed	143	47	96	0	1,40% + 6m euribor	EUR	2024	
Kapitalirendikohustised kokku	316	220	96	0				10

	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Masinad ja seadmed	197	197	0	0	0,85%-1,40% + 3m/6m euribor	EUR	2022	
Masinad ja seadmed	546	373	173	0	1,15%-1,20% + 3m/6m euribor	EUR	2023	
Masinad ja seadmed	190	47	143	0	1,40% + 6m euribor	EUR	2024	
Kapitalirendikohustised kokku	933	617	316	0				10

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2022	31.12.2021
Masinad ja seadmed	2 938	3 728
Kokku	2 938	3 728

Lisa 9 Kasutusrent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2022	2021
Kasutusrenditulu	385	348

Ettevõtte rendib välja mitteleuruume ja platse. Eelnimetatud rendilepingud on katkestatavad. Väljarenditud varade bilansiline jääkmaksumus

on toodud lisas 6.

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2022	2021
Kasutusrendikulu	734	1 013

Ettevõtte on võtnud kasutusrendile mitteiluruume, platse, IT seadmeid, sõiduautosid, ehitusmasinaid ja -seadmeid. Eelnimetatud rendilepingud on katkestatavad.

Lühiajaliste rendilepingute ja selliste rendilepingute suhtes, mille osas ettevõtte on otsustanud mitte rakendada IFRS 16 nõudeid, on toodud lisainformatsioon lisas 1.

Täiendav informatsioon rendivarade ja rendikohustiste kohta on toodud lisas 20.

Lisa 10 Laenukohustised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Laen emaettevõttelt	3 701	768	2 933	0	0,31%-1% +3m/6m euribor	EUR	2026	19
Pikaajalised laenud kokku	3 701	768	2 933	0				
Kapitalirendikohustised kokku	316	220	96	0				8
Muud laenukohustised								
Rendikohustis	1 091	514	577	0				20
Muud laenukohustised kokku	1 091	514	577	0				
Laenukohustised kokku	5 108	1 502	3 606	0				
	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Laen emaettevõttelt	4 469	228	4 241	0	0,31%-1% +3m/6m euribor	EUR	2026	19
Pikaajalised laenud kokku	4 469	228	4 241	0				
Kapitalirendikohustised kokku	933	617	316	0				8
Muud laenukohustised								
Rendikohustis	1 704	746	958	0				20
Muud laenukohustised kokku	1 704	746	958	0				
Laenukohustised kokku	7 106	1 591	5 515	0				

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus		
	31.12.2022	31.12.2021
Maa	995	1 009
Ehitised	2 284	2 473
Muud varad	7 637	6 520
Kokku	10 916	10 002

Kõik laenukohustised seisuga 31.12.2022 on sõlmitud eurodes (31.12.2021: eurodes).

Finantskohustiste tagamiseks on ettevõtte seadnud kommertsipante vallasvarale summas 20 000 tuhat eurot (2021: 20 000 tuhat eurot) ja hüpoteeke kinnistutele summas 10 000 tuhat eurot (2021: 10 000 tuhat eurot).

Muud varad sisaldab tagatiseks panditud kinnisvarainvesteeringut ja varusid. Täiendav informatsioon lisades 3 ja 6.

Lisa 11 Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	1 612	979	633	0	
Võlad töövõtjatele	3 675	3 675	0	0	
Maksuvõlad	1 063	1 063	0	0	4
Muud võlad	510	35	475	0	
Intressivõlad	17	17	0	0	19
Muud viitvõlad	493	18	475	0	
Saadud ettemaksed	1 995	1 995	0	0	
Võlad lõpetamata ehitustööde eest	3 251	3 251	0	0	
Garantiikirjatasu kohustised	228	93	135	0	
Pikaajalistest teenustöödest tulenevad kohustised	122	122	0	0	21
Kokku võlad ja ettemaksed	12 456	11 213	1 243	0	
	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	994	446	548	0	
Võlad töövõtjatele	3 844	3 844	0	0	
Võlad seotud osapooltele	245	245	0	0	19
Maksuvõlad	1 275	1 275	0	0	4
Muud võlad	250	39	211	0	
Intressivõlad	10	10	0	0	19
Muud viitvõlad	240	29	211	0	
Saadud ettemaksed	3 089	3 089	0	0	
Võlad lõpetamata ehitustööde eest	3 024	3 024	0	0	
Garantiikirjatasu kohustised	289	104	185	0	
Pikaajalistest teenustöödest tulenevad kohustised	64	64	0	0	21
Kokku võlad ja ettemaksed	13 074	12 130	944	0	

Pikaajalistest teenustöödest tulenevad kohustised on teenuse osutamisest tekkinud kohustis tarnijate ees, mis on tekkepõhiselt kajastatud aruandeaastas ja mille kohta on esitatud arve järgmisel aruandeaastal. Pikaajalistest teenustöödest tuleneva nõuete täiendav informatsioon on toodud lisas 2 ja lõpetamata ehituslepingute täiendav informatsioon on toodud lisas 21.

Lisa 12 Eraldised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2020	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2021
Ehituse garantiikohustise eraldis	2 086	198	-122	2 162
Kaevandusalade korrastamise eraldis	836	225	-8	1 053
Muud eraldised	825	1 823	-1 556	1 092
Kokku eraldised	3 747	2 246	-1 686	4 307
Sealhulgas:				
Lühiajalised	2 911	2 021	-1 678	3 254
Garantiieraldis	2 086	198	-122	2 162
Muud eraldised	825	1 823	-1 556	1 092
Pikaajalised	836	225	-8	1 053
Muud eraldised	836	225	-8	1 053
	31.12.2021	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2022
Ehituse garantiikohustise eraldis	2 162	588	-148	2 602
Kaevandusalade korrastamise eraldis	1 053	274	-123	1 204
Muud eraldised	1 092	2 715	-3 106	701
Kokku eraldised	4 307	3 577	-3 377	4 507
Sealhulgas:				
Lühiajalised	3 254	3 303	-3 254	3 303
Garantiieraldis	2 162	588	-148	2 602
Muud eraldised	1 092	2 715	-3 106	701
Pikaajalised	1 053	274	-123	1 204
Muud eraldised	1 053	274	-123	1 204

Garantiieraldise moodustamisel on tuginetud juhatause hinnangule, s.t. eraldis on moodustatud arvestades iga konkreetse ehitusobjekti tingimustega (ehitustööde keerukus, asukoht, kas töid teostati oma tööjõuga või alltöövõtu korras jne). Garantiieraldis on ette nähtud garantiiperioodil tehtavate kulutuste katmiseks. Garantiiperioodi pikkus on kuni viis aastat alates tööde üleandmis-vastuvõtmisakti allkirjastamisest ja aktile märgitud kuupäevast.

Kaevandusalade korrastamiseks vajaminevad kulud tekivad seoses kohustisega korrastada ettevõtte kasutuses olevad kaevandusalad pärast nende kasutuse lõppemist.

Muud eraldised sisaldavad kahjumlike projektide eraldist, kohtuvaidluse eraldist ja muid lühiajalisi eraldisi.

Eraldise realiseerumisega kaasnevat kulutusi ja eraldise suurust hinnatakse uuesti igal aruande kuupäeval ning kajastatakse bilansis eraldisena, toetudes varasemale kogemusele ja ekspertide hinnangutele. Täiendav informatsioon lisas 7.

Lisa 13 Tingimuslikud kohustised ja varad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	11 474	15 728
Tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt	2 868	3 932
Antud garantiid	23 784	23 274
Kokku tingimuslikud kohustised	38 126	42 934

Ettevõtte on ostnud finantsinstitutsioonidelt garantiid mahus 23 784 tuhat eurot (31.12.2021: 23 274 tuhat eurot) tagamaks ettevõtte kohustisi kolmandate osapoolte ees. Antud garantiid kujutavad kolmandate isikute maksimaalset nõudeõiguse ulatust ettevõtte vastu juhul, kui ettevõtte ei suuda täita oma lepingulisi kohustisi. Juhtkonna hinnangul täiendavate kulutuste tekkimine seoses nende garantiidega on ebatõenäoline.

Pakkumusgarantii – pank garanteerib hankijale rahasumma tasumise, kui pakkuja võtab hankemenetluses esitatud pakkumuse selle jõusoleku tähtaja jooksul tagasi.

Maksegarantii – pank garanteerib makse teostamise.

Täitmisgarantii – pank garanteerib rahasumma tasumise lepingu rikkumise korral. Mõnedel vormidel nimetatud Teostusgarantii (Swedbank). Sisaldab ka Vähendatud täitmisgarantiid (vähendatud teostusgarantii).

Garantiiaja garantii – pank garanteerib rahasumma tasumise garantiiperioodil toimuva lepingu rikkumise korral.

Akreditiiv – ostja ehk akreditiivi avaja panga kohustus maksta müüjale ehk akreditiivi saajale välja akreditiivi summa, kui müüja täidab akreditiivis määratud tingimused.

Võimalike maksurevisjonidest tulenevate kohustiste kohta on täiendav informatsioon toodud lisas 4.

Lisa 14 Aktsiakapital

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Aktsiakapital	3 694	3 694
Aktsiate arv (tk)	36 937 618	36 937 618
Aktsiate nimiväärtus	0.10	0.10

AS TREV-2 Grupp jaotamata kasum seisuga 31.12.2022 moodustas 14 342 tuhat eurot (31.12.2021: 19 660 tuhat eurot). Dividendide väljamaksmisel omanikele kaasneb tulumaksukulu 20/80 netodividendina väljamakstavalt summalt. Juhul, kui välja makstaks kogu jaotamata kasum aruande kuupäeva seisuga, kaasneks dividendide tulumaks summas 2 868 tuhat eurot (31.12.2021: 3 932 tuhat eurot).

Lisa 15 Müügitulu

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	86 876	106 078
Läti	48	5
Soome	290	260
Rootsi	0	9
Leedu	0	1
Poola	1	0
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	87 215	106 353
Kokku müügitulu	87 215	106 353
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Teede ehitus	66 119	88 093
Keskkonnaehitus	7 180	6 784
Materjalide tootmine	12 537	10 066
Muu müügitulu	1 379	1 410
Kokku müügitulu	87 215	106 353

Täiendav informatsioon on toodud lisas 21.

Lisa 16 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Tooraine ja materjal	70 273	81 121	
Varude allahindlus ja mahakandmine	345	-40	3
Tööjõukulud	12 663	12 773	18
Amortisatsioonikulu	4 692	4 826	7
Muud	1 811	1 804	
Kokku müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	89 784	100 484	

Lisa 17 Üldhalduskulud

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Energia	15	11	
Mitmesugused bürookulud	10	12	
Lähetuskulud	8	4	
Koolituskulud	32	11	
Kulud eraldiste moodustamiseks	61	-274	
Tööjõukulud	1 275	1 518	18
Amortisatsioonikulu	57	52	7
Muud	238	262	
Ostetud teenused	886	1 168	
Riist- ja tarkvaraga seotud kulud	131	180	
Kokku üldhalduskulud	2 713	2 944	

Lisa 18 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Palgakulu	10 485	10 713	
Sotsiaalmaksud	3 453	3 578	
Kokku tööjõukulud	13 938	14 291	16;17
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	346	391	
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:			
Töölepingu alusel töötav isik	344	388	
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	2	3	

Lisa 19 Seotud osapooled

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	Vinci Construction SAS
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Prantsusmaa
Kontserni nimetus, millesse kuulub emaettevõtja	Vinci SA
Riik, kus kontserni emaettevõtja on registreeritud	Prantsusmaa

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Nõuded ja ettemaksud			
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	124	0	
Kokku nõuded ja ettemaksud	124	0	2
Laenukohustised			
Emaettevõtja	785	778	

Kokku laenukohustised	785	778	10
Võlad ja ettemaksud			
Emaettevõtja	0	245	
Kokku võlad ja ettemaksud	0	245	11

PIKAAJALISED	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Laenukohustised			
Emaettevõtja	2 933	3 701	
Kokku laenukohustised	2 933	3 701	10

ANTUD LAENUD	31.12.2020	Antud laenu	Antud laenu tagasimaksud	31.12.2021	Perioodi arvestatud intress	Lisa nr
Emaettevõtja	1	3	0	4	0	
Kokku antud laenu	1	3	0	4	0	2

ANTUD LAENUD	31.12.2021	Antud laenu	Antud laenu tagasimaksud	31.12.2022	Perioodi arvestatud intress	Lisa nr
Emaettevõtja	4	4	0	8	0	
Kokku antud laenu	4	4	0	8	0	2

LAENUKOHUSTISED	31.12.2020	Saadud laenu	Saadud laenu tagasimaksud	31.12.2021	Perioodi arvestatud intress	Lisa nr
Emaettevõtja	1 998	2 700	229	4 469	20	
Kokku laenukohustised	1 998	2 700	229	4 469	20	10

LAENUKOHUSTISED	31.12.2021	Saadud laenu	Saadud laenu tagasimaksud	31.12.2022	Perioodi arvestatud intress	Lisa nr
Emaettevõtja	4 469	0	768	3 701	37	
Kokku laenukohustised	4 469	0	768	3 701	37	10

MÜÜDUD	2022			2021		
	Kaubad	Teenused	Põhivara	Kaubad	Teenused	Põhivara
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	0	0	0	0	2	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	16	0	0	0	4 853	0
Kokku müüdid	16	0	0	0	4 855	0

OSTETUD	2022			2021		
	Kaubad	Teenused	Põhivara	Kaubad	Teenused	Põhivara
Emaettevõtja	0	31	0	0	844	0
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	0	824	2	0	231	86
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	77	0	0	83	0
Kokku ostetud	0	932	2	0	1 158	86

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2022	2021
Arvestatud tasu	656	1 465

Juhatuse liikmetega teenistuslepingu ennetähtaegsel lõpetamisel kaasneks ettevõttele lahkumishüvitise maksmise kohustis kogusummas 112 tuhat eurot (2021: 230 tuhat eurot), tulenevalt aruande kuupäeval kehtinud lepingutest on juhatuse liikmetele ette nähtud hüvitis 6 kuutasu ulatuses.

Lühi- ja pikaajaline laenukohustus emaettevõtja ees sisaldab laenu põhiosa ning intressi.

Täiendav informatsioon nõuete ja ettemaksete kohta lisas 2, laenukohustiste kohta lisas 10 ning võlgade ja ettemaksete kohta lisas 11.

Lisa 20 Rendivarad ja rendikohustis

(tuhandetes eurodes)

Ettevõtte finantsseisundi aruandes on kajastatud järgmised varad seoses rendilepingutega:

	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Transpordivahendid	Kokku	Lisa nr
Jääkväärtus 31.12.2021	37	701	304	638	1 680	
2022						
Lisandumised	0	155	0	27	182	7
Muud muutused (rendilepingute lõpetamised)	0	-103	-334	-984	-1 421	7
Amortisatsioonikulu	-5	-91	142	577	623	7
Jääkväärtus 31.12.2022	32	662	112	258	1 064	

Ettevõtte kasumiaruandes on kajastatud järgmised summad seoses rendilepingutega:

	2022	2021	Lisa nr
Intressikulu	18	26	
Lühiajaliste rendilepingute ning väikese väärtusega rentidega seotud kulu	734	1 013	9

2022. aasta rentidega seotud raha väljamaksed kokku olid 779 tuhat eurot (2021: 1 002 tuhat eurot). Täiendav informatsioon lisas 10.

Lisa 21 Lõpetamata ehituslepingud

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Tehtud kulud ja nende osas kajastatud kasum (kahjum)	21 299	9 006	
Esitatud nõuded:	13 943	6 228	
Korrigeerimised:	10 687	7 868	
sh ehitustööde tellijatelt saada	10 809	7 932	2
sh võlad ehitustööde tellijatele	-122	-64	11
Saadud ettemaksed	1 772	2 632	11
Tasutud ettemaksed	73	125	
	2022	2021	
Perioodi tuluna kajastatud lõpetamata ehituslepingute tulu	19 206	8 712	15